

Övningar om allemansrätten, årskurs 4-6

För läraren

Syfte

I övningarna får eleverna lära sig om grunderna i allemansrätten. Övningarna hjälper eleverna att känna sig trygga i naturen och att visa respekt för växter och djur. Eleverna får också lära sig att visa hänsyn till andra människor som rör sig i samma område eller bor i närheten.

Kort om allemansrätten

Allemansrätten gäller så fort vi är i naturen, till exempel när vi joggar, paddlar, plockar svamp eller bara gör en utflykt i skogen.

Allemansrätten är ofta helt naturlig för oss och många gånger ser vi den som en självklarhet. Om alla ska kunna ta del av och njuta av naturen krävs det att alla visar hänsyn till natur, djur och människor.

Allemansrätten kan sammanfattas i att inte störa och inte förstöra. Samtidigt är allemansrätten mycket mer än vad man inte får göra. Den handlar egentligen om möjligheter och vad man faktiskt får göra.

Test med kluriga frågor

Materialet avslutas med ett test som du kan använda för att se vad eleverna har lärt sig efter att ha arbetat med Skogen i Skolans material om allemansrätten.

Koppling till kursplaner

I slutet av materialet finns kopplingar till kursplaner för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr11).

Elev & kopieringsunderlag

I elev- och kopieringsunderlaget finner du övningarna anpassade för att kopiera och dela ut till eleverna.

1 Tankar om allemansrätten

Förberedelser: Kopiera upp elevmaterial

Instruktioner

Börja med att undersöka vad eleverna känner till om allemansrätten. Dela ut elevmaterialet till eleverna. Eleverna får i uppgift att individuellt svara på frågan:

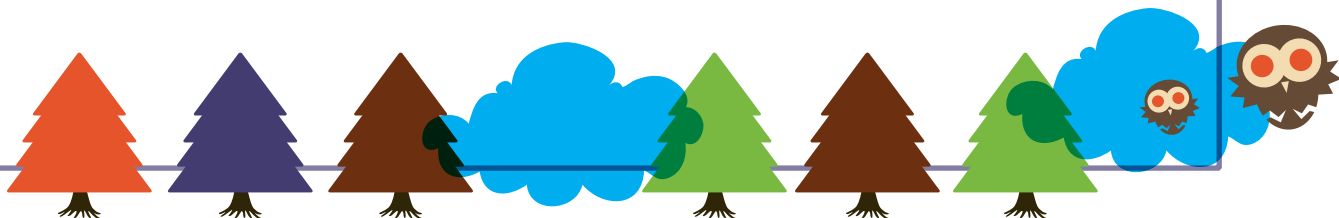
Vad tänker du på när du hör ordet allemansrätten?

När eleverna är klara samlar ni deras idéer och tankar på tavlan. Använd exempelvis post-it lappar eller skriv direkt på tavlan.

Låt eleverna berätta om vad de har skrivit på sina kort och hur de har tänkt.

Nu får du en uppfattning om vad dina elever känner till om allemansrätten och vad de associerar med begreppet. Eleverna får även idéer genom att höra andras svar på frågan.

Avsluta övningen med att se den här filmen från Naturvårdsverket: <http://vimeo.com/13618431>

4 Att vara källkritisk om allemansrätten på internet

Förberedelser: Kopiera upp elevmaterial

Instruktioner

Ge eleverna i uppgift att leta efter olika sidor om allemansrätten på internet. Eleverna får skapa en lista över de olika sidor om allemansrätten som de hittar.

Låt eleverna arbeta i grupp med följande frågor.

- Vilka källor om allemansrätten på internet är bra?
- Varför är just dessa sidor bra?
- Hur kan man avgöra om en sida på internet är bra?

- Det skrivs mycket om allemansrätten på olika forum.

- Vilka risker finns det om du utgår från det som skrivs i olika forum för att bestämma vad du själv kan göra i naturen?

- Vad innebär det att vara källkritisk?

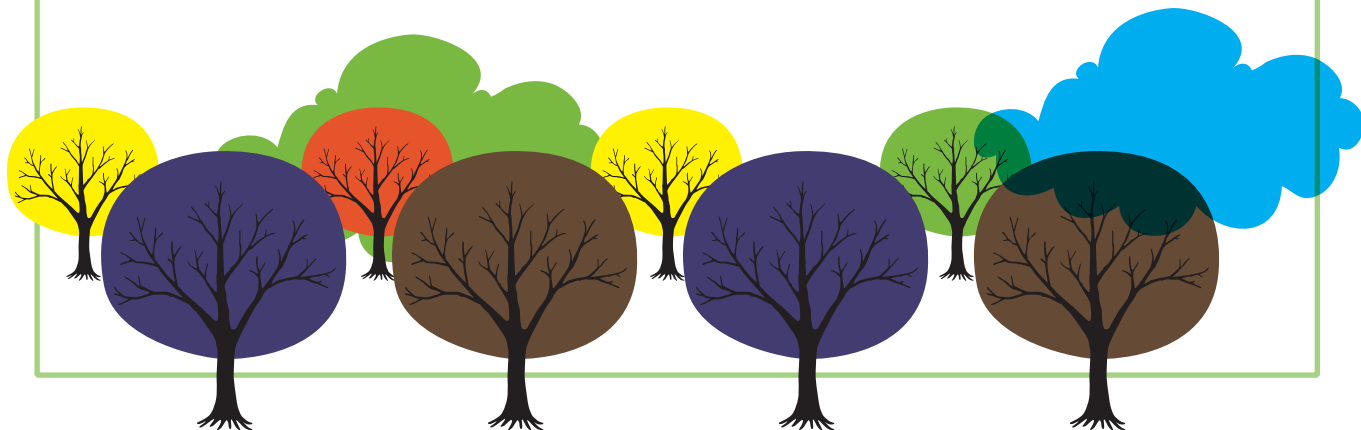
Avsluta med att grupperna presenterar sina svar för varandra.

5 Test med kluriga frågor

Elevuppgift

Arbeta med följande frågor.

- Vad ska du göra om du råkar komma nära djur i skogen?
- Vad måste du tänka på enligt allemansrätten om du vill bada i sjöar och vikar?
- Vad måste du tänka på enligt allemansrätten om du vill använda någon annans brygga när du är ute med kanot eller båt?
- Vad måste du tänka på enligt allemansrätten om du vill gå på en enskild väg för att komma till skogen?

Koppling till kursplaner

Biologi

Centralt innehåll

Natur och samhälle

Naturen som resurs för rekreation och upplevelser och vilket ansvar vi har när vi nyttjar den.

Idrott

Centralt innehåll

Friluftsliv och utevistelse

Rättigheter och skyldigheter i naturen enligt allemansrätten.

Säkerhet och hänsynstagande vid träning, lek, spel, idrott, natur- och utevistelser.

Svenska

Centralt innehåll

Läsa och skriva

Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna.

Tala, lyssna och samtala

Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser.

Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola. Stödord, bilder och digitala medier som hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation.

Informationssökning och källkritik

Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på Internet.

Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Tips på nätet

Film om allemansrätten

<http://vimeo.com/13618431>

Allemansrätten – på lätt svenska

<http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-8530-8.pdf>

Det här gäller vid olika aktiviteter

<http://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Allemansratten/Det-har-galler/>

Allemansrätten

www.naturvardsverket.se/allemansratten